

Ennakkoäänestysasiakirjojen ja kirjeäänestysasiakirjojen tarkastaminen alue- ja kuntavaaleissa 2025

Keskusvaalilautakunta 21.02.2025 § 10
2069/00.00.00/2024

Keskusvaalilautakuntaan saapuneet aluevaalien ja kuntavaalien ennakkoäänestysasiakirjat ja kirjeäänestyksen asiakirjat tarkastetaan vaalikuoria avaamatta kokouksissa, jotka on pidettävä siten, että perjantaina 11.4.2025 ennen klo 19.00 saapuneet ennakkoäänestysasiakirjat ehditään niissä käsitellä (Vaalilaki 63 §).

Määräajan jälkeen saapuneet lähetekuoret jätetään niitä avaamatta huomioon ottamatta.

Keskusvaalilautakunnan harkintaan jää, miten se käytännössä suorittaa ennakkoäänestysasiakirjojen tarkastuksen. Keskusvaalilautakunnan on päätettävä mahdollista valmistavista toimenpiteistä ennen kaikkea sen perusteella, kuinka paljon ja minkä tyyppisiä ennakkoäänestysasiakirjoja keskusvaalilautakuntaan saapuu.

Keskusvaalilautakunta voi päättää, että keskusvaalilautakunnan sihteeri yhdessä avustavan henkilökunnan kanssa suorittaa ennakkoäänestysasiakirjojen valmistavan tarkastamisen keskusvaalilautakunnan käsittelyä varten lautakunnan antamien ohjeiden mukaisesti.

Vähintään kahden henkilön on oltava samanaikaisesti paikalla aina kun ennakkoäänestysasiakirjoja käsitellään.

Kirjeäänestyksen vaalikuorten avaus, lippujen leimaaminen ja niiden sulkeminen ennakkoäänestyksen vaalikuoreen tehdään keskusvaalilautakunnan toimesta tai valvonnassa. Keskusvaalilautakunta voi päättää, että tehtävä suoritetaan sihteerin ja vähintään kolmen muun samanaikaisesti paikalla olevan henkilön toimesta.

Keskusvaalilautakuntaan saapuneet (ja sille osoitetut) lähetekuoret sisältöineen on säilytettävä varmassa tallessa niin, että asiattomien pääsy niiden säilytyspaikkaan estetään. Vaalikuorten ja lähetekirjeiden säilyttäminen on turvattava jo siitä alkaen, kun ennakkoäänestysasiakirjoja alkaa saapua keskusvaalilautakuntaan.

Keskusvaalilautakunnan tulee lähetekuoren saatuaan ennen sen avaamista ehdottomasti tarkistaa lähetekuoren osoitekentästä, että lähetekuori on sille osoitettu. Mikäli jokin lähetekuori on saapunut väärään paikkaan (jos vastaanottajaksi on merkitty jonkun muun kunnan keskusvaalilautakunta), on se avaamattomana viipymättä toimitettava lähetekuorten kuittauslistalomaketta käyttäen lähimpään postitoimipaikkaan tai asiamiespostiin oikealle vastaanottajalle edelleen lähetettäväksi. Lähetekuoria ei siis saa laittaa suoraan kirjelaatikoihin. Tällainen väärään paikkaan erehdyksessä saapunut lähetekuori on siirrettävä oikealle vastaanottajalle (keskusvaalilautakunnalle) kunnasta riippumatta koko maan alueella sekä aluevaaleissa että kuntavaaleissa.

Keskusvaalilautakunnalle osoitetut lähetekuoret tulee ehdottomasti lajitella vaaleittain ja äänestysalueittain kuoren oikealla puolella olevasta ikkunasta näkyvän äänestysalueen numeron mukaisesti.

Kaikki määräaikaan mennessä saapuneet lähetekuoret on avattava siten, että niiden sisältö ei vahingoitu. Vielä tässä avaamisvaiheessa lähetekuoreissa olevia lähetekirjettä ja vaalikuorta ei saa erottaa toisistaan. Erottelu tehdään vasta sitten, kun lähetekirje ja vaalikuori voidaan hyväksyä.

Keskusvaalilautakunnalle saapuu kahdenlaisia lähetekuoria:

- 1) niitä, joiden vasemmanpuoleisesta ikkunasta näkyy, että lähetekirjeeseen on tehty kuittausmerkintä ja
- 2) niitä, joiden vasemmanpuoleisesta ikkunasta näkyy, että lähetekirjeeseen ei ole tehty kuittausmerkintää.

Ennakkoäänestysasiakirjoja tarkastaessaan keskusvaalilautakunta saattaa havaita, että lähetekuoreissa oleva lähetekirje on kyllä osoitettu sille, mutta äänestäjä ei äänioikeusrekisterin mukaan kuulu kyseiseen kuntaan, vaan johonkin toiseen kuntaan. Lähetekirje on siten virheellisesti osoitettu. Tällaiset tapaukset ovat mahdollisia niissä tapauksissa, joissa lähetekirje on täytetty käsin.

Jos kuntavaalien lähetekirje on virheellisesti osoitettu toisen kunnan keskusvaalilautakunnalle, lähetekirjettä ja vaalikuorta ei siirretä eteenpäin, koska oletetaan, että lähetekirjeen virheellisesti osoittanut äänestäjä on myös virheellisesti äänestänyt väärän kunnan ehdokasta. Nämä äänestykset jätetään huomioon ottamatta.

Jos aluevaalien lähetekirje on virheellisesti osoitettu toisen kunnan keskusvaalilautakunnalle, lähetekirje voidaan siirtää eteenpäin saman hyvinvointialueen sisällä. Sen sijaan toisen hyvinvointialueen kuntaan osoitettua lähetekirjettä ei siirretä eteenpäin, koska oletetaan, että lähetekirjeen virheellisesti osoittanut äänestäjä on myös virheellisesti äänestänyt väärän hyvinvointialueen ehdokasta. Nämä äänestykset jätetään huomioon ottamatta.

Jos vaalikuori on avonainen, keskusvaalilautakunnan on suljettava se vaalilalaisuus säilyttäen. Jos vaalikuoren liimaus ei jostain syystä pidä, kuori voidaan sulkea myös sinettinauhalla.

Keskusvaalilautakunta kokoontuu perjantaina 11.4.2025 klo 19.00 kokoukseen, jossa todetaan vaalikuorten lukumäärä äänestysalueittain ja merkitään tiedot pöytäkirjaan.

Keskusvaalilautakunta suorittaa ennakkoäänien laskennan sunnuntaina 13.4.2025 klo 10.00 alkaen.

Ennakkoäänestysasiakirjojen tarkastamiseen liittyvät ratkaisut keskusvaalilautakunta tekee päätösvaltaisessa kokouksessa. Ennakkoäänien osuuden jatkuvasti kasvaessa käytännöksi on muodostunut, että alustava tarkastus suoritetaan toimistotyönä jo senkin takia, että väärinohjatut keskusvaalilautakunnalle tulleet ennakkoäänit on voitu heti toimittaa oikealle keskusvaalilautakunnalle postitse. Lopullinen tarkastus on suoritettu vaalilain edellyttämänä ajankohtana keskusvaalilautakunnan toimesta.

Valmistelu ja lisätiedot:

Hallintosihteeri Päivi Pöyhölä

paivi.poyhola(at)taidekaupunki.fi, 044 728 8252

Esittelijä

Keskusvaalilautakunnan puheenjohtaja

Päätösesitys

Keskusvaalilautakunta päättää, että

1) ennakkoäänestysasiakirjojen tarkastaminen teknisesti suoritetaan kaupungintalon hallinto-osastolla sitä mukaan, kun ennakkoäänestysasiakirjat saapuvat. Keskusvaalilautakunnan sihteeri yhdessä avustavan henkilökunnan kanssa suorittaa ennakko- ja kirjeäänestysasiakirjojen tarkastamisen keskusvaalilautakunnan ja oikeusministeriön antamien ohjeiden mukaisesti.

2) vähintään kaksi vaalivirkailijaa on samanaikaisesti paikalla aina kun ennakkoäänestysasiakirjoja käsitellään.

3) keskusvaalilautakuntaan saapuneet (ja sille osoitetut) vaalikuoret sisältöineen säilytetään lukituissa tiloissa.

4) kirjeäänestysasiakirjojen tarkastus suoritetaan keskusvaalilautakunnan sihteerin ja vähintään kolmen muun samanaikaisesti paikalla olevan henkilön toimesta. Tarkastus tehdään oikeusministeriön antamien määräysten ja ohjeistuksen mukaisesti alue- ja kuntavaalien 2025 osalta ennen keskusvaalilautakunnan kokousta 11.4.2025.

5) virkailijat jättävät kaikki epäselvät tarkastamiseen liittyvät ratkaisut, kuten kaikki huomioon ottamatta jättämiset keskusvaalilautakunnan kokouksen 11.4.2025 klo 19.00 käsiteltäväksi, jonka kokouksen mukaisesti tehdään tarvittavat täydentävät rekisteröinnit kokouksen jälkeen.

6) vaalitoimikunta toimittaa muiden kuntien keskusvaalilautakunnalle osoitetut lähetekuoret ja oman kunnan keskusvaalilautakunnalle osoitetut lähetekuoret äänestyspäivän päätteeksi oman kunnan keskusvaalilautakunnan vaalivirkailijalle. Keskusvaalilautakunnan edustaja vie muiden kuntien keskusvaalilautakunnalle osoitetut lähetekuoret postiin.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.